

Рецензія
на кваліфікаційну роботу магістра
Волошук Вероніки Геннадіївни
Спеціальність 053 Психологія
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Тема «**Психологічні особливості емоційно-вольової сфери військовослужбовців та учасників бойових дій на Сході України**»

Актуальність теми кваліфікаційної магістерської роботи і доцільність її розроблення. Проблема вивчення, діагностики та корекції порушень емоційно-вольової сфери, які виникають в результаті впливу психогенних факторів, джерелами яких є різні травмуючі події (аварії, катастрофи, військові дії, насильство), належить до найбільш актуальних. Особливої уваги заслуговують учасники бойових дій.

На сході України вже шостий рік триває війна та кількість військовослужбовців, які побували на фронті, постійно зростає. Наразі вже понад 350 тисяч українців отримали статус учасника бойових дій. З них психологічної реабілітації потребує понад 75% осіб, тривалі реабілітаційні заходи потрібні 32%.

За шість років бойових дій на території Україні зафіксовано понад тисячу суїцидів, більше половини (66%) відбувається не на лінії фронту, а в пунктах постійної дислокації, це пов'язано з тим, що більшість учасників АТО не в змозі впоратися з відстроченими психологічними наслідками участі у бойових діях. Тому, повернення військових та учасників АТО до мирного життя дуже важлива справа і вона потребує правильного вирішення різних питань, і практичного перетворення.

Якість проведеного дослідження. Аналіз магістерського дослідження В. Г. Волошук переконливо засвідчує про його цілковито очевидну наукову новизну. Робота містить два розділи, є логічно структурованою, що детерміновано побудованими зв'язками між метою, завданнями, предметом і висновками магістерського дослідження, чітким, конкретним викладом авторських міркувань, яке забезпечує прозорість думки. Заслуговує на схвалення, на наш погляд, коректне визначення дослідницького апарату. Усі наукознавчі складові (мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження) представлено вмотивовано і узгоджено.

Вважаємо, що безумовного схвалення заслуговує й обрана авторкою логіка викладу змісту та основних результатів дослідження. Це передусім стосується послідовності визначення стану розробленості проблеми дослідження в науковій літературі, висвітлення сутності та змістової

характеристики ключових понять та експериментальної частини дослідження.

Позитивні риси кваліфікаційної магістерської роботи. До безперечних здобутків рецензованої магістерської роботи відносимо зміст матеріалів, запропонованих у другому розділі, в якому магістрантка докладно описує етапи проведення експериментального дослідження психологічних особливостей емоційно-вольової сфери військовослужбовців та учасників бойових дій на Сході України.

Позитивно оцінюючи магістерське дослідження Г.Д. Чернякової, відзначаючи його наукову і практичну значимість, висловимо деякі побажання дискусійного характеру, *вважаємо, що теоретичну частину роботи бажано було б розширити з двох підрозділів до трьох.*

Практична значимість висновків і рекомендацій визначається тим, що отримані результати можна використовувати в удосконаленні методів психокорекційного впливу та адекватного підбору психотехнічних засобів та прийомів, враховуючи індивідуально-психологічні особливості військовослужбовців та учасників бойових дій на Сході України.

Здобуті результати можуть бути використані психологами збройних сил України, а також студентами спеціальності 053 Психологія денної і заочної форм навчання при підготовці до семінарських та практичних занять.

Таким чином, все вищезазначене дає підстави стверджувати, що магістерська робота Волощук Вероніки Геннадіївни є завершеним, самостійним дослідженням, відповідає вимогам до такого виду робіт, може бути представлена до захисту, її авторка заслуговує на позитивну оцінку.

Рецензент:

кандидат психологічних наук,

доцент кафедри психології

01.12.2021

Т.О. Мотрук